

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

С. В. Єлісєєва

**Методичні рекомендації щодо написання
курскових робіт та дипломних проектів на
здобуття академічного ступеня магістра
філологічних наук зі спеціальності 020303,
02030304 «Філологія (Переклад)»**

Методична серія

Випуск 256

Миколаїв – 2018

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету ім. Петра Могили (протокол № 12 від 3 липня 2018 р.).

Рецензент:

Кирилюк С. В. канд. філол. наук, старший викладач кафедри німецької мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Є 51

Єлісєєва С. В. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт та дипломних проєктів на здобуття академічного ступеня магістра філологічних наук зі спеціальності 020303, 02030304 «Філологія (Переклад)» / С. В.Єлісєєва – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 28 с. – (Методична серія ; Вип. 256.)

Пропоновані методичні рекомендації призначені для студентів другого, третього, четвертого та шостого курсів, що навчаються за спеціалізацією «Переклад». Методичні рекомендації забезпечують інформацію щодо структурних складових курсових робіт та дипломних проєктів. Метою цих методичних рекомендацій є забезпечення запобігання питань та помилок, які можуть виникнути при написанні вищезгаданих робіт.

Методичні рекомендації складаються з 5 розділів, які включають загальні положення щодо написання студентських наукових робіт, структуру робіт, основні вимоги до оформлення тексту робіт, обсяг структурних компонентів робіт у відсотках та оцінювання випускових робіт. Також методичні рекомендації включають додатки, де надано зразки оформлення титульних аркушів робіт, зразок оформлення змісту роботи та зразок аркуша оцінювання.

УДК 81'25(076)

ЗМІСТ

I. Загальні положення	4
1.1. Тема дослідження, об'єкт та предмет дослідження	4
1.2. Матеріал дослідження.....	4
1.3. План і графік майбутнього дослідження	5
II. Структура наукової роботи	6
2.1. Загальна структура роботи	6
2.2. Зміст кожної частини роботи	7
2.2.1. Вступ	7
2.2.2. Теоретична частина.....	8
2.2.3. Практичний розділ (розділи).....	8
2.2.4. Висновок до першого розділу	8
2.2.5. Висновок до другого розділу	9
2.2.6. Загальні висновки.....	9
2.2.7. Summary	9
2.2.8. Список використаних джерел	9
III. Основні вимоги до оформлення курсової роботи та дипломного проекту.....	10
3.1. Вимоги до оформлення основного тексту роботи.....	10
3.2. Вимоги до оформлення посилань	13
3.2.1. Вимоги до цитування	14
3.3. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.....	15
3.3.1. Основні правила щодо оформлення джерел	15
3.4. Оформлення допоміжних матеріалів	16
3.4.1. Ілюстрації.....	16
3.4.2. Таблиці	17
3.4.3. Формули	18
3.4.4. Додатки	18
IV. Обсяг структурних компонентів студентської наукової роботи у відсотках	20
V. Оцінювання випускових робіт.....	21
Додатки.....	22
Додаток 1. Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи	22
Додаток 2. Зразок оформлення титульного аркуша дипломної роботи магістра	23
Додаток 3. Зразок оформлення змісту роботи	24
Додаток 4. Зразок оформлення аркуша оцінювання.....	25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Студентська наукова робота (курсова або випускова робота) є проміжною розвідкою між жанром навчального реферату і науковим дослідженням. Від реферату вона відрізняється значною частиною самостійності й новизни, а від наукової роботи – значною частиною запозичених думок науковців.

Головною ознакою студентської наукової роботи є постійне зменшення (від рівня курсової роботи до рівня дипломної роботи) чинника реферативності (запозичення думок) і поступове збільшення чинника науковості (самостійності дослідження й новизни). Існує два способи реалізації цього процесу. По-перше, це поглиблювання проблематики дослідження від курсу до курсу; по-друге – розширювання тематики.

1.1. Тема дослідження, об'єкт та предмет дослідження

Робота над студентським науковим дослідженням починається з вибору його теми і проблеми. **Тема** може бути обрана як студентом, та запропонована його науковому керівнику і погоджена (після детального обговорення), так і науковим керівником, та запропонована студенту і погоджена (теж після обговорення). **Тема** повинна бути **звуженою, розглядати певну сферу комунікації**, включати предмет і об'єкт дослідження, а саме **певне явище в мові і його відображення в перекладі/перекладах**, а також матеріал, на якому повинно виконуватися наукове дослідження.

Об'єктом дослідження слугуватиме певне **мовне явище (явища) в тексті оригіналу**, яке відповідає темі дослідження.

Предметом дослідження слугуватимуть **способи перекладу/відображення** певного мовного явища (явищ) відповідно до теми дослідження.

1.2. Матеріал дослідження

Матеріалом дослідження мають слугувати **оригінал тексту англійською мовою та його офіційний переклад українською** або декількома мовами, але **українська є обов'язковою мовою для проведення дослідження. В магістерській роботі** матеріалом можуть слугувати не обов'язково англійський оригінал та його переклад (переклади), а й оригінал німецькою мовою та його переклад (переклади) українською (обов'язково), англійською (обов'язково) та

іншими мовами. У дослідженні слід проаналізувати **способи перекладу/відображення певного явища (явищ) у мові (мовах) перекладу**, а також зробити відповідні висновки.

1.3. План і графік майбутнього дослідження

Наступним кроком у роботі є розробка плану й графіка майбутнього дослідження. Під **планом** розуміється структура дослідження, а під **графіком** – хронологія його виконання.

У наступній таблиці надається **графік**, якого студенти повинні дотримуватися під час виконання власного наукового дослідження:

№	План	Графік
1	Збір матеріалу	Вересень–жовтень
2	Обробка зібраного матеріалу: I розділ (теоретичний)	Листопад
3	II розділ (практичний)	Грудень–січень
4	III розділ (практичний) – за наявністю	Січень–лютий
5	Перший варіант роботи	Березень
6	Чернетка всієї роботи	Квітень
7	Передзахист на кафедрі	Травень
8	Оформлення роботи і захист	Червень

* У разі недотримання студентом вищевказаного графіка, із загальної кількості балів оцінки наукової роботи знімається по 1 балу за кожен пункт плану, що не був виконаний вчасно.

II. СТРУКТУРА НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА КАФЕДРИ ТПП З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (КУРСОВА РОБОТА, ВИПУСКОВА РОБОТА)

2.1. Загальна структура роботи

1. До Вступу належать такі складники:

- тема дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- мета дослідження;
- завдання дослідження;
- матеріал дослідження;
- методи дослідження;
- актуальність та новизна дослідження;
- практична цінність дослідження;
- теоретична (наукова) цінність дослідження;
- структура та ключові слова дослідження.

2. Теоретичний розділ включає:

- огляд точок зору попередників та інших науковців щодо певного явища (явищ) у мові (мовах) згідно з предметом обраної теми дослідження у вигляді викладу теоретичних положень, включаючи приклади з інших досліджень;
- систематизацію матеріалу відповідно до предмета обраної теми дослідження;
- основні теоретичні положення, на яких буде базуватися майбутня практична частина власного дослідження;
- **висновок** щодо опрацьованого теоретичного матеріалу та завдання до власного дослідження.

3. Практична частина включає:

- опис зібраного матеріалу;
- систематизацію матеріалу за принципами, викладеними в теоретичному розділі;
- власне аналіз перекладу (перекладів) оригіналу, включаючи приклади з тексту (текстів), який (які) аналізується згідно з предметом обраної теми дослідження;

– **висновок** щодо видів/типів та кількості певного мовного явища (явищ), способів перекладу/відтворення мовного явища (явищ) в проаналізованому перекладі (перекладах) оригіналу згідно з предметом обраної теми дослідження.

4. Загальні висновки охоплюють:

– резюме з висновку до першого розділу роботи (короткий опис того, що вже було зроблено з вказаної теми дослідження попередніми дослідниками та іншими науковцями);

– резюме з висновку до другого (та третього (за наявності)) розділу роботи (конкретна інформація щодо самостійно виконаного аналізу перекладу згідно з предметом обраної теми дослідження (види/типи та кількість певних мовних явищ, способи перекладу/відтворення мовного явища (явищ) відповідно до їх класифікації/систематизації);

– перспективи подальших досліджень з обраної тематики.

5. Summery включає стислу інформацію англійською мовою, яку подано в загальних висновках.

6. Список використаних джерел подається за поточними вимогами Міністерства освіти і науки України.

7. Додатки надаються у вигляді глосарію, таблиць, діаграм, графіків та іншого графічного матеріалу, який включає способи перекладу та статистичні дані.

Після затвердження науковим керівником плану й графіка роботи студент **один раз на два тижні** приносить керівнику виконану частину плану.

Виконання плану потрібно розпочати зі збору бібліографічних даних та обробки теоретичного матеріалу, а також (водночас) зі збору практичного матеріалу. Наступним етапом є осмислення зібраного матеріалу у відповідних розділах дослідження.

2.2. Зміст кожної частини роботи

2.2.1. У «Вступі» (обсяг – 2–3 сторінки) йдеться про **тему** дослідження, **об'єкт** та **предмет** дослідження, вказується **матеріал** дослідження, **мета** та **завдання**, які потрібно виконати для досягнення зазначеної мети, вказуються **методи аналізу** дослідження, описується **новизна** та **актуальність** дослідження (наскільки її розробка є потрібною і важливою у контексті вітчизняної науки і практики),

практична та теоретична значущість дослідження, структура дослідження.

2.2.2. У «Теоретичній частині» викладається огляд точок зору попередників та інших науковців щодо предмета обраної теми дослідження, описується теоретична база (через посилання на відповідні джерела), **систематизується матеріал** згідно з предметом обраної теми дослідження, розглядаються певні **класифікації**, викладаються **основні теоретичні положення**, на яких буде базуватися майбутня практична частина власного дослідження. Обов'язково необхідно розглянути **способи перекладу/відтворення певного мовного явища/явищ** відповідно до предмета обраної теми дослідження. **Вже наявні приклади** попередніх дослідників та вчених **наводяться англійською мовою з їх українським перекладом**. Обов'язково зазначаються посилання на літературні джерела. **Не потрібно надавати зайву інформацію, яка не пов'язана з предметом та об'єктом дослідження (наприклад, автобіографію автора і т. д.).** Після завершення теоретичного розділу робиться **висновок** щодо опрацьованого теоретичного матеріалу, щодо **класифікацій, наявних способів перекладу/відтворення певного мовного явища/явищ** згідно з предметом обраної теми дослідження.

2.2.3. У «Практичному розділі (розділах)» досліджується зібраний матеріал за певними критеріями, які визначені у теоретичній частині роботи і відповідно до предмета обраної теми дослідження. **Матеріал систематизується, аналізується, наводяться приклади з досліджуваного тексту (текстів) англійською мовою і надаються його варіанти перекладу українською (іншими мовами, якщо потрібно) з тексту (текстів) вже виконаного професійного перекладу (перекладів).** Мовне явище (явища), яке (які) досліджується в прикладах необхідно виділити жирним шрифтом в оригіналі та його перекладі (перекладах), також треба надати відповідні пояснення щодо способів перекладу та мети їх застосування перекладачем. **Не потрібно надавати матеріал, який досліджується в повному обсязі (наприклад: статті, інструкції і т. д.), надаються тільки приклади з матеріалу.** В практичному розділі в жодному разі не можна надавати посилання на літературні джерела, тому що практичний розділ цілком присвячений власному дослідженню.

2.2.4. У «Висновку до першого розділу» автор стисло викладає **основні положення** щодо предмета дослідження, спираючись на погляди попередніх дослідників та вчених. **Надається систематизація**

теоретичного матеріалу (певні класифікації та способи перекладу/відтворення мовного явища (явищ), яка є базовою для проведення власного дослідження та його опису в практичному розділі.

2.2.5. У «Висновку до другого розділу» стисло надаються результати, які були отримані протягом власного дослідження (систематизація знайденого в оригінальному тексті (текстах) певного мовного явища (явищ) і способи його (їх) перекладу українською мовою (іншими мовами, якщо потрібно). Висновок до другого розділу повинен відповідати предмету обраної теми дослідження.

2.2.6. У «Загальних висновках» стисло надається інформація з висновків до першого та другого розділів.

2.2.7. У «Summary» англійською мовою стисло надається інформація із загальних висновків.

2.2.8. «Список використаних джерел» вказує джерела, на які надано посилання в теоретичному розділі. **Номер посилання в тексті повинен збігатися з номером у списку джерел.** Правила оформлення списку використаних джерел повинні відповідати поточним вимогам Міністерства освіти і науки України.

ІІІ. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

Курсова робота або дипломний проект є одним із важливих видів індивідуальної роботи студентів, рівень підготовки якої свідчить про ступінь засвоєння ними здобутих знань. Основна мета роботи – вивчення та аналіз одного з питань теорії та практики дисципліни, що вивчається.

Метою курсової роботи або дипломного проекту є розв’язання наступних задач:

а) поглиблене вивчення літературних джерел – аналіз та узагальнення їхнього основного змісту, розширення обсягу знань за темою;

б) вільне володіння основним змістом теми, інтерпретація тих чи інших положень під час захисту курсової роботи (дипломної роботи); розвиток творчого мислення;

в) послідовний, логічний письмовий виклад основного змісту теми, проведення розрахунків, вміння теоретично та фактично обґрунтовувати їх результати.

3.1. Вимоги до оформлення основного тексту роботи

У процесі підготовки курсової роботи або дипломного проекту слід застосувати методичні та технічні прийоми наукової роботи.

Норми наукової комунікації суворо регламентують характер викладу інформації, передбачаючи **відмову від висловлювання власної думки від першої особи**.

У зв’язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» **вживається займенник «ми»**, оскільки дослідження студента здійснюється за допомогою постійного консультування з боку наукового керівника.

Студент повинен вміти оформлювати результати досліджень відповідно до чинних вимог.

Курсова робота (або дипломний проект) має бути написана **українською літературною мовою, без зловживань** (наприклад, запозичення наукових термінів, цитат зі статей, монографій,

підручників та з мережі Інтернет без певних посилань на них) та відповідати науковому функціональному стилю.

Робота не повинна бути побудована на використанні інших творів або їх поєднанні.

Текст курсової роботи (дипломної роботи) викладають, поділяючи матеріал на розділи. Розділи можуть поділятися на пункти або на підрозділи і пункти. **Кожний розділ починають з нової сторінки, але не підрозділи!**

Між кожним наступним абзацом у тексті не повинно бути жодних пропусків.

Зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел **не нумерують.**

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкується заголовок розділу.

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу; між ними ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. **Наприклад:** «2.3», де 2 – номер розділу, 3 – номер підрозділу (третій підрозділ другого розділу). У тому ж рядку зазначається заголовок підрозділу. **Новий підрозділ розміщується на тій самій сторінці, що й попередній підрозділ.**

Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного виступу. **Наприкінці заголовка крапки не ставлять.**

В окремих випадках підрозділи можна поділити на пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер такого пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, між якими ставлять крапку. **Наприклад:** «1.3.2.», де 1 – номер розділу, 3 – номер підрозділу, 2 – номер пункту у третьому підрозділі).

Кожен пункт і підпункт повинні містити інформацію із завершеною думкою щодо дослідницького завдання, яке в ньому вирішується.

Посилання на літературні джерела в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки (крім газетних статей і випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга цифра – номеру сторінки. **Наприклад:** [18, с. 78].

Фактичні та статистичні дані наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (грн, дол. США, т, м, шт. та ін.) або відносних (%).

Вступ, розділи, висновки, summary, список літературних джерел та додатки потрібно розташовувати **на новій сторінці.**

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (без знака №) у правому верхньому куті сторінки.

Першою сторінкою роботи є титульна, яка враховується в нумерацію, але не нумерується. На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, тему роботи, дані про студента, наукового керівника, рецензента (якщо це дипломна робота), місто та рік подання роботи до захисту. **Скорочення в назві навчального закладу та теми роботи не допускаються.** Зразок див. у Дод. 1, 2 – приклади оформлення титульних аркушів.

Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожного складника курсової (дипломної) роботи. Якщо в роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то цей перелік надається перед вступом і вноситься до змісту як «Перелік умовних позначень».

Зразок оформлення змісту див. у Дод. 3.

Набір тексту курсової (дипломної) роботи здійснюється на комп'ютері через **1,5 міжрядковий інтервал** (29–30 рядків на сторінці), друк здійснюється на принтері з **одного боку аркуша білого паперу формату A4** (219 × 297 мм), шрифт текстового редактора – **Word Times New Roman** чорного кольору. **Висота шрифту – 14 мм. Поля: зліва – 25 мм, справа – не менше 10 мм, зверху і знизу – 20 мм.** Шрифт друку повинен бути чітким, **щільність тексту – однаковою.**

При формуванні назв розділів і підрозділів курсової (дипломної) роботи необхідними є наступні вимоги:

1. Назва жодної з частин роботи не може повністю збігатися із загальною темою роботи.
2. Назви підрозділів не повинні збігатися з назвами розділів.
3. Назви частин роботи повинні відображати суть їхнього змісту стисло, чітко і зрозуміло.
4. Назви суміжних розділів/підрозділів мають логічно узгоджуватися один з одним.
5. Назви суміжних частин слід продумати й сформулювати в єдиному стилі викладу.
6. Назви повинні бути достатньо широкі й гнучкі, щоб дати змогу в подальшому уточнити їх і привести до завершального вигляду під час редагування змісту роботи.
7. Назва не повинна складатись лише з назви нормативно-правового акта органу чи організації.

Заголовки структурних частин роботи виглядають так: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВОК ДО I РОЗДІЛУ», «ВИСНОВОК ДО II РОЗДІЛУ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «SUMMARY», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Заголовки друкуються великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки в кінці).

Висновки (2–3 сторінки) вміщують безпосередньо після викладу тексту, починаючи з нової сторінки.

У «Висновках» необхідно підбити підсумки проведеного дослідження, викласти результати, які представляють собою відповіді на завдання курсової роботи.

Як правило, у «Висновках» виокремлюють такі складові: вступну, описову, констатувальну частини, а також пропозиції і висновки.

Вступна частина виконує сполучну функцію між основним текстом і власне висновками, в ній стисло подається оцінка дослідження.

У констатувальній частині лаконічно викладаються основні результати виконаної роботи. Водночас тут можна вказати на певну незавершеність власного дослідження (насамперед внаслідок багатоаспектності поставленої проблеми, виявлення в ній нових змістовних сторін тощо), а з іншого – на можливі шляхи її подальшого вивчення, що є, з погляду виконавця, оптимальними.

У третій частині «Висновків» формуються пропозиції і висновки за всіма розглянутими питаннями, що базуються на матеріалах і висновках окремих розділів і підрозділів. Завданням автора в цьому разі (якщо висновки сформульовані в тексті роботи) буде перенесення висновків у «Висновки» та їх редагування. Тому є сенс висновки у «Висновках» викласти в тій послідовності, що відповідає структурі роботи. При цьому ряд висновків може стосуватися всієї роботи в цілому. Тоді, виходячи зі змісту, вони можуть передувати висновкам по розділах чи замикають їх.

У «Висновках» доцільно вказати пропозиції з удосконалення перекладацької практики, поліпшення роботи перекладачів, розробки та впровадження нових способів перекладу, дати прогноз про розвиток перекладознавства в певній галузі.

3.2. Вимоги до оформлення посилань

Під час роботи з літературними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання) виписуються цитати. Науковий стиль вимагає точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Так, бажано робити детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо.

Якщо в тексті роботи використано відомості, матеріали чи твердження з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць тощо з джерела, на яке вказується посилання.

Також в роботі можна зробити короткі записи зі своїми роздумами або без них, також виписки у вигляді цитат.

Посилання у тексті зазвичай робиться **в кінці речення**. У тексті не подаються розгорнуті посилання, наприклад: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. – К., 2008. – С. 54.

На неопубліковані та незавершені праці посилання **не подаються**.

При **непрямому цитуванні** дається посилання на джерело:

- при переказі, викладі думок інших авторів своїми словами;
- при огляді загальних тенденцій наукових досліджень;
- при зазначенні фактичних даних і результатів попередніх досліджень.

Цитати в роботі звичайно наводять:

- для підтвердження власних аргументів;
- для посилання на авторитетне джерело;
- для критичного аналізу того чи іншого твердження.

3.2.1. Вимоги до цитування

– У теоретичній частині **на одній сторінці** тексту можна наводити **2–3 цитати різних авторів**.

– **Текст цитати починається і закінчується лапками** і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання.

– Кожна цитата обов'язково **супроводжується посиланням на джерело**.

– Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручувань думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, в середині та в кінці цитати.

– Наукові терміни, які запропоновані іншими авторами, лапками не виділяються, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вислів «так званий».

Посилання рекомендується робити на останні видання авторів, публікації, з яких запозичено матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилалися у тому випадку, якщо вони не перевидавалися.

Якщо в посиланнях наявний ілюстративний матеріал, то окремі слова і вирази наводять курсивом, в лапках (також курсивом) подають цитати з посиланням на автора.

Взагалі, **цитати в тексті використовуються рідко**. Частіше зазначається основна ідея, а після неї в дужках вказується прізвище автора, який уперше її висловив.

3.3. Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Наприкінці курсової (дипломної) роботи розміщується список використаних джерел. Список використаних джерел – це елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і **розміщується після SUMMERY**.

У наступній таблиці вказується приблизна **кількість джерел згідно з роком навчання**:

Курсова робота на другому курсі	35 джерел
Курсова робота на третьому курсі	40–45 джерел
Дипломна робота на шостому курсі	65–70 джерел

До списку використаних джерел включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

Оформлення списку використаних джерел повинно відповідати вимогам ВАК до бібліографічного опису – ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» (Бюлетень ВАК України № 3, 2008 р., с. 9–13).

Джерела подають у списку **за такою послідовністю**:

- 1 – праці вітчизняних авторів;
- 2 – праці російських авторів;
- 3 – праці зарубіжних авторів;
- 4 – Інтернет-джерела.

3.3.1. Основні правила щодо оформлення джерел:

1. Назви статей, монографій, збірників, конференцій, тез, доповідей, авторефератів дисертацій вказуються повністю.

2. Для статей обов'язково дається їхня назва, назва видання, рік, номер (випуск, том), початкова та кінцева сторінки.

3. Для монографій, довідкових, енциклопедичних видань вказуються такі дані: назва, місце видання (місто), видавництво, рік видання, (том, частина – якщо є), загальна кількість сторінок.

4. Якщо в курсовій (дипломній) роботі використовуються праці, які розповсюджені на правах рукопису (кандидатські та докторські дисертації, автореферати дисертацій), то під час бібліографічного опису використовують інформацію, подану на титульному аркуші.

5. Журнальні статті описують за наступною схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, зона відповідальності, назва журналу, рік видання, номер журналу, сторінки, на яких надрукована стаття.

6. Газетні статті описують за наступною схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, зона відповідальності, назва газети, рік видання, число і місяць, сторінки, на яких надрукована стаття.

7. Статті, які опубліковані в наукових збірниках описують за наступною схемою: автор, назва статті, назва збірника, дані про наукового редактора, місце видання, видавництво, рік видання, сторінки.

8. Посилання на публікації у мережі Інтернет наводяться відповідно до стандарту ISO 690-2, який передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книги, статей періодичних видань), після якого у квадратних дужках зазначають слово «Цит.», дату відвідання сторінки в Інтернеті та зазначають: Доступний з: і в <> URL адресу сторінки.

3.4. Оформлення допоміжних матеріалів

До допоміжних матеріалів належать такі:

- ілюстрації (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо);
- формули;
- таблиці;
- додатки.

3.4.1. Ілюстрації в роботі позначаються словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку.

Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, третій рисунок другого розділу:

Рис. 2.3. _____
назва

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміри яких більші ніж формат А4, рекомендується розміщувати у додатках. За потреби, ілюстрації доповнюють або поясненнями, або коментарем.

3.4.2. Якщо в тексті потрібно використати **таблицю**, вона будуватиметься таким чином:

Назва таблиці

Головка	Заголовок граф		Заголовок граф	
	Підзагол. граф	Підзагол. граф	Підзагол. граф	Підзагол. граф

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. При цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 3.1». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації скорочено пишуть слово «дивись», наприклад: «див. табл. 3.1».

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, які наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиці 3.1 – перша таблиця третього розділу.

Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Потрібно уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиці крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

3.4.3. Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, що відокремлені крапкою. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (3.2) – друга формула третього розділу. Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «...у формулі (3.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком.

3.4.4. Додатки оформлюються як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти звіту, але включення його до основної частини звіту може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може послідовно розміщуватися в основній частині звіту через великий обсяг або способи відтворення;
- може бути вилучений для ознайомлення з ним широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців цієї галузі.

Наприклад, до додаткового матеріалу можна віднести:

- графіки та діаграми;
- додаткові ілюстрації або таблиці;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- анкети, тести, програми;
- формули та розрахунки.

Кожен додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок. Слово «Додаток__» друкується малими буквами (крім першої великої) з правого боку рядка **без знака №. Наприклад: «Додаток 2».**

Інший варіант позначення додатків – це позначення великими літерами, **наприклад, «Додаток А».**

Для магістерської дипломної роботи необхідно зробити **презентацію** проаналізованого матеріалу в програмі **Power Point**, де

треба презентувати приклади з тексту оригіналу та їх відповідні переклади. Мовне явище (явища), яке (які) досліджується в прикладах необхідно виділити жирним шрифтом в оригіналі та його перекладі (перекладах), а також треба надати відповідні пояснення. Приклади надаються по одному на кожен досліджуваний аспект.

IV. ОБСЯГ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ У ВІДСОТКАХ

№	Група Структурний компонент	244	344	444	644
1	Титульна сторінка				
2	Аркуш оцінювання				
3	Вступ	5 %	5 %	5 %	5 %
4	Розділ I теорет.	30 %	20 %	20 %	20 %
5	Розділ II практ.	60 %	70 %	70 %	70 %
6	Висновки	4–5 стор.	5–6 стор.	5–6 стор.	6–7 стор.
7	Summary	2 сторінки	2 сторінки	3 сторінки	5–6 сторінок
8	Список використаних джерел	30 джерел	35 джерел	40 джерел	70 джерел
9	Додатки	+	+	+	+
10	Кількість сторінок основного тексту	30–35 стор.	40–45 стор.	45–50 стор.	75–80 стор.

V. ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКОВИХ РОБІТ

Підсумкова звітність	Кількість балів
Передзахист	10 балів
Відгук керівника	30 балів
Рецензія	30 балів
Захист	30 балів

ДОДАТКИ

Додаток 1 ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

КУРСОВА РОБОТА

з _____
(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки 6.020303 «Філологія» (Переклад)

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

м. Миколаїв – 20__ рік

**ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША
ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

**ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття ступеня магістра**

на

тему: _____

Виконав: студент _____ курсу, групи _____
Спеціальності 8.02030304 «Переклад»

(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

Миколаїв – 20__ рік

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ I. Локалізація як основна мета при перекладі веб-сайтів.....	
1.1. Поняття локалізації та її види в перекладознавстві.....	
1.2. Основні аспекти міжкультурної взаємодії, які враховуються при перекладі веб-сайтів	
1.3. Основні проблеми та аспекти досягнення міжкультурної взаємодії в перекладах	
1.4. Аспекти досягнення локалізації, які використовуються при перекладах сайтів	
ВИСНОВОК ДО I РОЗДІЛУ	
РОЗДІЛ II. Локалізація як перекладознавча проблема при перекладі сайту	
2.1. Аналіз локалізації з точки зору перекладознавства при перекладі сайту американського посольства в Україні	
2.2. Шляхи та способи досягнення локалізації при перекладі сайту американського посольства в Україні	
2.2.1. Граматичні трансформації	
2.2.2. Лексичні трансформації	
2.2.3. Стилiстичні трансформації	
ВИСНОВОК ДО II РОЗДІЛУ	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	
SUMMARY	
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	
ДОДАТОК 1	
ДОДАТОК 2	

ЗРАЗОК АРКУША ОЦІНЮВАННЯ

А Р К У Ш О Ц І Н Ю В А Н Н Я

курсвої (дипломної) роботи

студента _____
(ППП студента)

(Назва)

Науковий керівник _____

	За шкалою університету (100-бальною системою)	Примітки
1. Актуальність дослідження.	0–5	
2. Самостійність дослідження.	0–10	
3. Особистий внесок дослідника.	0–10	
4. Обізнаність із класичними і новітніми науковими джерелами.	0–5	
5. Реалізація головної мети дослідження; відповідність висновків обраній темі.	0–10	
6. Відповідність вимогам наукового стилю.	0–5	
7. Володіння навичками реферування англійською мовою (резюме роботи).	0–10	
8. Структура і логічність композиції роботи.	0–5	
9. Відповідність обсягу роботи встановленим вимогам.	0–5	
10. Дотримання вимог щодо оформлення роботи.	0–5	
11. Оформлення списку використаних джерел відповідно до чинних стандартів.	0–5	
12. Повнота відповідей на поставлені запитання.	0–10	
13. Ступінь виконання завдань керівника.	0–10	
14. Дотримання терміна виконання роботи.	0–5	
Загальна кількість балів	100	

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (ППП наукового керівника)

Дата _____

Члени комісії _____

Підсумкова оцінка за національною шкалою _____

Шкала переведення балів у національну оцінку

За шкалою університету (100-бальна система)	Оцінка за національною шкалою
90–100	відмінно
75–89	добре
60–74	задовільно
1–59	незадовільно

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

**Світлана Валеріївна
Єлісєєва**

**Методичні рекомендації щодо написання
курскових робіт та дипломних проектів
на здобуття академічного ступеня магістра
філологічних наук зі спеціальності 020303,
02030304 «Філологія (Переклад)»**

Випуск 256

Редактор *Я. Котенко.*

Технічний редактор, комп'ютерна верстка *Д. Кардаш.*
Друк *С. Волинець.* Фальцювально-палітурні роботи *О. Кутова.*

Підп. до друку 12.09.2018.

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.

Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.

Ум. друк. арк. 1,62. Обл.-вид. арк. 0,91.

Тираж 5 пр. Зам. № 5536

Видавець та виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.